

«قدرت هوشمند و استراتژی تغییر چهره آمریکا در دوران اوباما»

نویسنده: دکتر ابراهیم متقی^۱

تاریخ دریافت: ۸۷/۲/۲۸

تاریخ پذیرش نهایی: ۸۷/۸/۸

فصلنامه مطالعات بسیج، سال یازدهم، شماره ۴۱ زمستان ۱۳۸۷

چکیده

واژه قدرت هوشمند، بر اساس نشانه‌های معرفت‌شناسی کنشگر، نخستین بار در سال ۲۰۰۸ توسط «جان کالین» ارائه شد. وی درصدد برآمد تا نظریه قدرت نرم را ترمیم و بازسازی کند. وی، قدرت هوشمند را ایده مؤثر و تعیین‌کننده‌ای در ارتباط با چگونگی درگیر سازی جهانی آمریکا می‌داند. جنگ آمریکا در عراق و پیامدهای امنیتی آن، منجر به طرح رویکردهای جدیدی در رفتار استراتژیک ایالات متحده شده. نظریه پردازان قدرت هوشمند درصدد پیوند بین قدرت نرم و قدرت سخت می‌باشند. آنان بر این باورند که کشوری همانند آمریکا برای ایفای نقش جهانی، نیازمند آن است که به اقدامات سازمان یافته برای دستیابی به هژمونی دست بزند.

آنچه باراک اوباما در چارچوب «سیاست تغییر» درصدد پیگیری و تحقق آن است را می‌توان در قالب قدرت هوشمند مورد تحلیل قرار داد. این امر، ماهیت منحصر به فرد و چند بعدی داشته و از قابلیت‌هایی برخوردار است که امکان پیوند ابزارهای دیپلماتیک، امنیتی و استراتژیک را فراهم می‌سازد. هر یک از مؤلفه‌ها و ابزارهای یاد شده را می‌توان از نشانه‌های قدرت و همچنین تأثیرگذاری استراتژیک دانست.

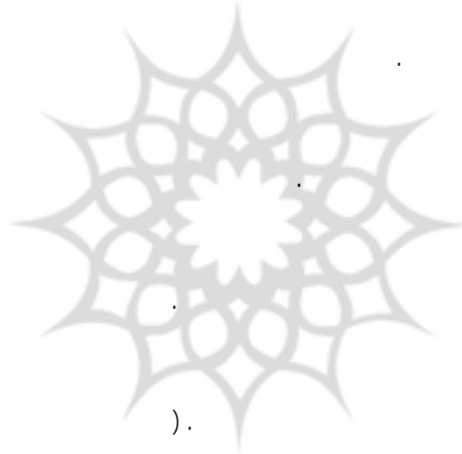
در این مقاله تلاش می‌شود تا اولاً، مفهوم قدرت هوشمند ارائه شود؛ ثانیاً، ادبیات قدرت هوشمند که توسط نظریه پردازان مختلفی جمع‌آوری شده، تبیین شود. از سوی دیگر، کارکردهای قدرت هوشمند نیز تبیین گردد، و آثار آن بر امنیت ملی جمهوری اسلامی مورد بحث قرار گیرد.

واژگان کلیدی:

قدرت نرم، قدرت هوشمند، درگیر سازی جهانی، سیاست تغییر، تهدیدهای نرم افزاری.

۱. دانشیار دانشگاه تهران.

« (Power approaches) »

(

).

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

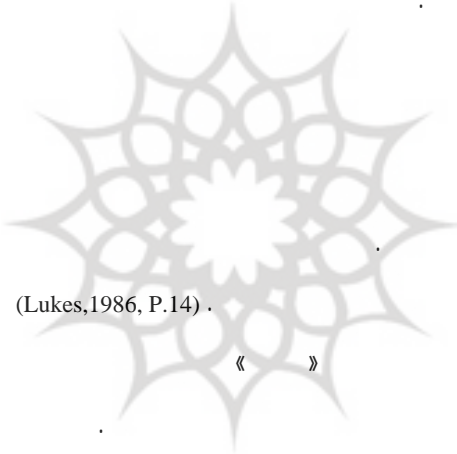
(Weber, 1964, P.25) .

« »

« » « » « »

« »

« » « » « »

(Lukes,1986, P.14) .

« »

»

شروع نگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

(Complex)«

(Coercive)

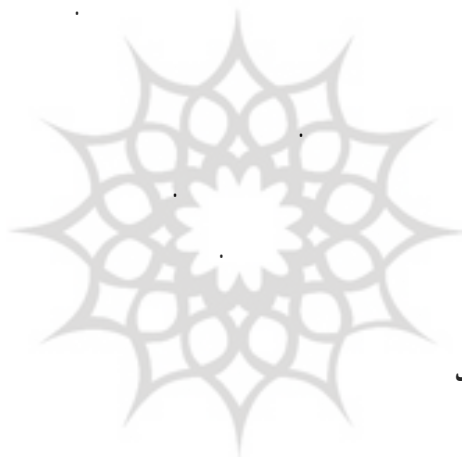
« » « » « »

(Attraction)« »

(Barnes,1998. P.31).

(Nye, 2004, P. 126) .

۱. مفهوم قدرت هوشمند

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

» (Soft Power) « (Hard Power) « »

» (Smart Power) «

الف) هنجارهای رسانه‌ای در قدرت هوشمند

شهره‌شکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی
(Calin,2008, P.301).

«(Military Force)»

ب) بازسازی چهره آمریکا

«(Preemptive war)»

«(Change Policy)»

ج) اندیشه «زامداری خوب» (Cood Grenance) در جهان در حال توسعه

« »
« »

(Ibid, P. 298).

(د) امنیت اقتصادی و رفاه جامعه آمریکا

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۵) مشارکت مؤثر متحدان و روند چند جانبه گرایه

و) ارتش قوی و پرتحرک

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ز) اقدامات بشر دوستانه

۲. کارکرد قدرت هوشمند در سیاست بین الملل
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

الف) کنترل افکار عمومی در جهت مطلوبیت استراتژیک آمریکا

« » « »

« »

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ب) مانور نظامی برای ایجاد قدرت نفوذ

() .

ج) ارتقای جایگاه آمریکا در حوزه اقتصادی و استراتژیک

د) هدایت متحدان برای نیل به اهداف مشترک

ه) بهره‌گیری از ابزار مدنی در جهت سازماندهی اجتماعی

()

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

و) مقابله و منزوی سازی نیروهای چالشگر از طریق چند جانبه گرایی

(ز) مشروع سازی اهداف از طریق جلب حمایت نهادهای بین‌المللی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

« »

(Walt, 2005, p.119) .

ح) کاربرد احتیاط آمیز قدرت سخت

« »

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ط) ایجاد سیستم ائتلاف در رفتار استراتژیک

« »

« »

() .

۳. منابع قدرت هوشمند

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

« » « »

الف) منابع مادی قدرت هوشمند

» (Material Resource)«

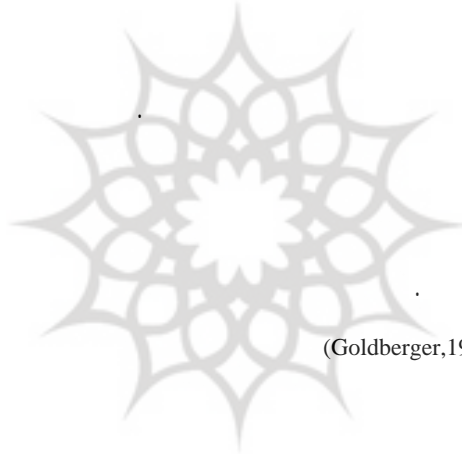
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

(U.S Defense Department, 2002, P.53) .

ب) منابع مجازی قدرت هوشمند

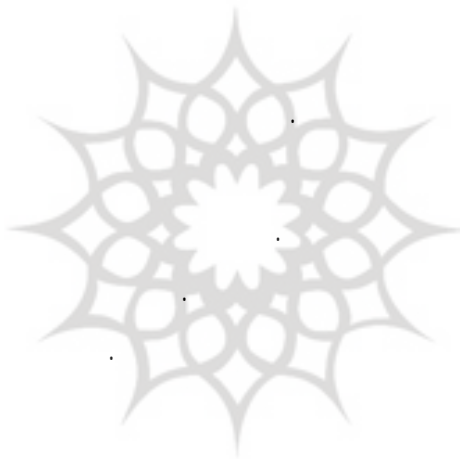
« » « » « »

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

(Goldberger, 1995, P19).

ج) منابع معنوی قدرت هوشمند
پروژه «کتابخانه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی»
پرتال جامع علوم انسانی

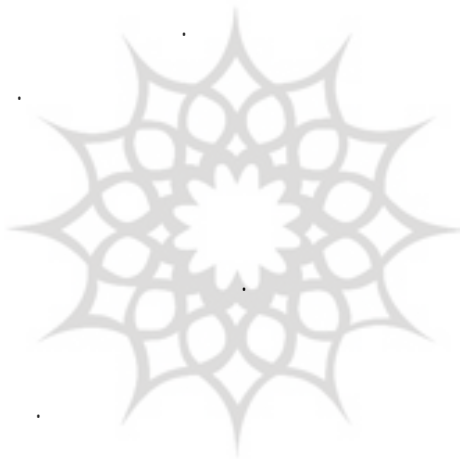
شعبه‌گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال جامع علوم انسانی

۴. چگونگی کاربرد قدرت هوشمند در ساختار سیاسی آمریکا

شرو، شگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

« » « »

(

(

(

(

(

پرو، شگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع

- () -
- () -
- () -
- « () » -
- « () » -
- Barnes, Barry (1998). **Coercive Power**, Cambridge, polity press.
 - Calin, ted (2008). **Smart Power**, Onford, Blackwell.
 - Goldberger, marnin (1995). **Research-Doctorate programs**, Washington, d.c, National Academy press.
 - Lukes, Stivens (1986). **The Third Dimension of Power**, Washington, Brookings Institutions.
 - Nye, joseph (2004). **Soft Power**, New York, Norton.
 - U.S Defense Department (2002). **The Military Critical Technologies list** Washington, d.c: U.S. government printing office.
 - Walt, Stephen (2005). "Taming American Power", Foreign Affairs, September/October.
 - Weber, man (1964). **The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism**, New York, Charles Scriber.